

[Christmas Møller.]

som den højtærede Minister jo for saa vidt har udarbejdet dette Forslag, fordi han har ændret den gældende Hovedlovgivning paa dette Omraade. Vi vil til sin Tid tage Stilling til dette Forslag, som heller ikke i enhver Henseende tilfredsstillende os, ud fra tilsvarende Betragtninger, som jeg gjorde gældende under Behandlingen af den første Sag paa Dagsordenen.

Chr. A. Christiansen: Da Lovanordning Nr. 126 af 20. Marts 1945 fremkom, udløste den en Følelse af Tilfredshed blandt danske Arbejdere, og ikke mindst var denne Tilfredshed til Stede blandt de langvarigt arbejdsløse; netop de, som er henvist til Kommnehjælpen, følte en saadan Tilfredshed. Krigsaarenes Foringelser af de sociale Love med de skærpede Retsvirkninger af oppebaaret Kommnehjælp havde ikke tjent til at styrke de arbejdsløses Opfattelse af, at vi alle var i samme Baad og vilde staa hinanden bi i Trængslernes onde Aar. Denne Anordning foraarsagede, at de arbejdsløse ligesom glimtvis øjnede Haabet om, at Samfundet indsaa sin Forpligtelse og sit Ansvar over for de daarligst stillede. Man haabede, at Statsmagten endelig havde erkendt de arbejdsløses Ret til Arbejde og i Mangel deraf en rimelig Erstatning. Den sociale Forstaaelse, der ligesom var manifesteret i nævnte Anordning, skulde gerne vedvare; den skulde ikke gerne tidsfæstes til nogle Maaneder omkring vort Lands og Folks Befrielse og omkring V-Dagen. Der er mange Omraader i Lovgivningsarbejdet, hvor Hurtighed er overordentlig prisværdig, men paa dette Omraade forekommer det mig, at den højtærede Arbejds- og Socialminister er upaakrævet energisk og udviser et Initiativ, der maaske var mere paa sin Plads f. Eks. angaaende Iværksættelse af Arbejde.

Det foreslaas i Lovforslaget, at Anordningen forlænges til Udgangen af December. Det forekommer ikke mig helt indlysende, at den 1. Januar er en Dato, der er særlig egnet til at paabegynde en Nedskæring af Understøttelserne. Der har været en betydelig Arbejdsløshed Sommerne igennem — i Øjeblikket ligger Tallet jo omkring 70 000 — og efter disse Maaneders Arbejdsløshed vil Antallet af arbejdsløse, der har opbrugt den forsikringsmæssige Understøttelse, og sikkert ogsaa de personligt tilmeldtes Antal stige mærkbart. Materialesituationen vil rimeligvis kun bedres langsomt. Den vil bedres langsomt og smaat i de kom-

mende Vintermaaneder, og Aarstidens naturlige daarlige Vejrforhold er en ikke uvæsentlig Faktor, som man ogsaa skal regne med. Rent bortset fra, at vort Parti vil gaa blankt imod enhver Tendens til Nedskæring af de sociale Foranstaltninger, forekommer det os, at Tidspunktet for dette Forslags Fremkomst er ualmindelig daarligt valgt. Vi kunde derimod tænke os, at Lovanordningen af 20. Marts blev forlænget til Udgangen af Vintermaanederne og de fornødne Midler stillet til Kommunernes Raadighed. De Forhold, der i Marts 1945 talte til Gunst for en Forbedring af Kommnehjælpen, vil for største Partens Vedkommende sikkert ogsaa være til Stede i Marts 1946. Det er jo muligt, at en Del af dem, der har opbrugt deres Understøttelsesmuligheder og er henvist til Kommnehjælp, netop nu kan være langvarigt arbejdsløse i Lovens Forstand, fordi de ikke har villet tage tysk Arbejde og nu er slaaet ud af bl. a. Materialesituationen. Selv om jeg principielt maa holde for, at 70 arbejdsløse hver for sig har lige saa indlysende en Ret til at have en rimelig Understøttelse og Godtgørelse for Arbejdstab, som 70 000 arbejdsløse har, saa kan det maaske ikke være anderledes, end at det er det store Arbejdsløshedstal, som er udslagsgivende paa Lovgivningsomraadet. Desværre er der vistnok al mulig Udsigt til, at Grundlaget for en Videreførelse af de gældende Understøttelses-satser ogsaa her vil være til Stede i den kommende Tid.

Hvis det kan siges, at vi ikke er helt uforberedte paa den Tendens og Vilje til Nedskæring, der ligger i det forelagte Forslag, kan det ogsaa siges, at Forslaget synes at være i nogen Grad i Modsætning til den Passus i den højtærede Statsministers Programtale, hvori det hedder, at den sociale Lovgivning vil blive søgt udbygget og forbedret. Det forekommer mig, at der skal en ualmindelig god Vilje til for at kalde dette Lovforslag en Udbygning — med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg hellere kalde det Begyndelsen til en Undergravning. Hvis vi faar en Serie af den Slags Udbygninger, forudser jeg, at vort sociale Lovkompleks vil faa Slagside, det vil komme til at vakle og maaske til sidst styrte sammen, og saa vil det ikke være hverken en Udbygning eller en Undergravning, saa vil det være en Nedbrydning, en Ruinerung. Det stillede Forslag vil vi naturligvis gerne være med til at behandle i et Udvalg, men vi forbeholder os eventuelt at stille Ændringsforslag.